

[Ivar Nørgaard.]

være en rimelig måde at løse en valutakrise på, at arbejdskraft og ressourcer skal ligge ubenyttet hen. Tværtimod må det være fornuftigt at kanalisere vor arbejdskraft, vore økonomiske ressourcer på en sådan måde, at vi får mest muligt ud af det, og sådan at vi får en økonomisk vækst og et højt nationalprodukt.

Vi vil derfor foreslå regeringen, at den genindfører obligationsrationeringen. Det har økonomiministeren foruddiskonteret og har fremsat argumenter imod det. Økonomiministeren sagde i formiddags for det første, at det var uheldigt, hvis man den ene dag indførte en rationering og den anden dag tog den væk igen og så kom med den en gang til. Det kan vi jo godt være enige om, hr. økonomiminister, men hvem var det, der tog den væk i utide? Det var regeringen, og så må den erkende sin fejl og indføre den igen, fordi ophævelsen er noget, der afstedkommer yderligere ulykker.

Ja, siger økonomiministeren, men man kan ikke indføre en rationering med de ulemper, en sådan har: det er jo erkendt fra flere sider, at den hidtidige obligationsrationering har haft væsentlige ulemper. Nej, selvfølgelig ikke, man bør ikke gennemføre nøjagtig den samme form for obligationsrationering. Når vi alle har erkendt, at den har haft visse ulemper, kan vi selvfølgelig forsøge at indføre en rationering, der i mindre grad har disse ulemper, altså en forbedret udgave.

Det, der sker, når man gennemfører det mærkelige sammensurium af en rationering og en frivillig ordning, som regeringen nu har fået Nationalbanken til at gennemføre, er nemlig, at man overlader til de private bankers direktører at afgøre, hvilke opgaver der skal tilgodeses, og hvilke der ikke skal tilgodeses. Folketinget, samfundet, har overhovedet ikke mere hånd i hanke med, hvordan man anvender de knappe kapitalressourcer; det overlader man til de private banker.

Samtidig siger man, at kommunerne ikke må møde op hverken i kreditinstitutionerne eller i bankernes forværelser; de skal bare selvfinansiere, de skal bare klare sig ved beskatning. Men det er en helt urimelig tankegang, da vi jo ved, at der er fænomenal forskel på kommuner. Der er kommuner,

som er ude i en enorm udviklingsproces, hvor befolkningstallet stiger med 10-15 pct. om året, hvor man skal anlægge skoler, veje og bygninger, og der er andre kommuner, der er stagnerende, som slet ikke har synderlige nyanlæg ud over måske en enkelt kulturel foranstaltning i form af et malerimuseum. Men de kommuner, der virkelig er i udvikling, kan jo ikke pålægges at klare hele finansieringen over skattevejen; det ville være særdeles urimeligt over for det tilfældige udpluk af danske borgere, der bor i sådanne udviklingskommuner.

Der er også stor fare for, at det kommer til at gå ud over det sociale boligbyggeri. Det er jo ikke det sociale boligbyggeris repræsentanter, der sidder i de private bankers bestyrelser, de har endog ikke aktier i de private banker. Det er der derimod store entreprenører og andre private folk der gør og har, og det ville være overordentlig mærkeligt, hvis ikke disse medlemmer af bestyrelser og aktionærer i pengeinstitutterne skulle blive tilgodeset før sociale foretagender, når man skal rationere pengeudlånene. Det vil sige, vi kan risikere, at det bliver luksusbetonet investering og produktion; vi kan risikere, at det bliver det, der er mest profit ved, der nu bliver tilgodeset, medens det kan komme til at gå ud over væsentlige kommunale investeringer og væsentligt socialt byggeri.

Vi husker jo fra de debatter, der har været i denne sal, hvordan man fra den daværende borgerlige oppositions side vendte sig mod regulering af boligbyggeriet og fremhævede en liberal ordning som det, der kunne klare det hele gennem kræfternes frie spil. Man skulle slet ikke gennemføre nogen regulering, og det viste sig altså, at selv ikke en obligationsrationering kunne man have. Hvad er resultatet nu? Ja, resultatet er, at vi reelt kommer til at indføre byggestop. Det tør vist siges at være en fallit for den liberale politik. Det er simpelt hen en opgivelse af efterspørgsel og udbud som virkemidler. Det viser, at den liberale ordning af byggeriet simpelt hen ikke kan fungere.

Regeringen har besluttet, at den vil ned sætte et hurtigt arbejdende udvalg til at tage sig af de mere dybtgående ændringer i vort realkreditvæsen, og det kan vi fra den socialdemokratiske oppositions side kun hilse med glæde, idet vi har sagt lige fra